MAATALOUS

Luomuun on itse uskottava. Jos ei ole valmis panostamaan siihen, ei voi menestyä ja saada toimintaa kannattavaksi. **LUOMUYRITTÄJÄ RIITTA SALONIEMI**

Maidontuotanto ollut Virossa EU:n kannattavinta

Suomi oli vertailun keskikastia, Slovakia heikoin.

EU:n lypsykarjatilojen keskimääräinen kannattavuuskerroin oli toissa vuonna 0,65. Maidontuottaja sai työtunnilleen 4,7 euron palkan ja yritykseen sijoitetulle pääomalleen 2,3 prosentin korkotuoton.

Virossa maidontuotanto oli kannattavinta, Slovakiassa pahiten tappiollista.

MTT:n tekemä kannattavuusvertailu perustuu EU:n juuri julkaisemiin tilivuoden 2012 tuloksiin.

Aineisto sisältää noin 85 000 tilaa, joista 15 000 on maitotiloja. Suomen tulokset perustuvat MTT:n kannattavuuskirjanpitoaineistoon.

Viimeaikaiset maidon hinnanalennukset eivät aineistossa näy. Niiden vaikutuksia voidaan kuitenkin tulkita paremmin, kun tunnetaan eri jäsenmaiden kannattavuustaso, MTT:n laskentatoimen päällikkö **Arto Latukka** toteaa.

SATU LEHTONEN

Hollannissa maidontuotannon kannattavuus on EU:n heikoimpien joukossa. Tämä lypsykarja syö Bodegravenissa.

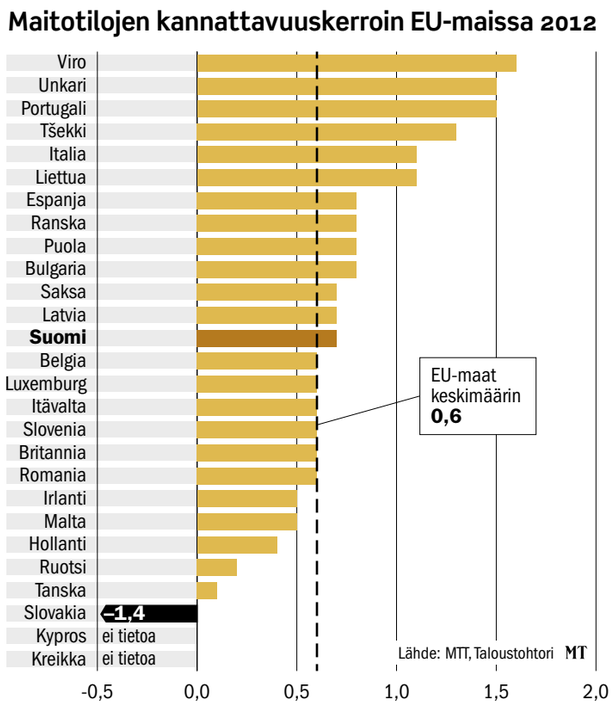

Ruotsi ja Tanska häntäpäässä

Virossa maidontuotannon kannattavuuskerroin oli toissa vuonna 1,56. Se tarkoittaa, että maidontuottajaperhe saavutti palkka- ja pääoman korkotavoitteensa puolitoistakertaisesti.

Seuraavina olivat Unkari, Portugali, Tšekin tasavalta, Liettua ja Italia.

Suomen kannattavuuskerroin oli EU:n keskikastia.

Heikoimmin meni Slovakiassa. Siellä kannattavuuskerroin painui negatiiviseksi.

Seuraavaksi huonoimmat olivat Ruotsi ja Tanska, joiden maidontuotannon kannattavuuskertoimet olivat 0,17 ja 0,14.

Maidontuotannon myyntituotot ja tuet riittivät kattamaan tuotantokustannukset vain kuudessa jäsenmaassa – niissä kannattavuuskerroin oli suurempi kuin yksi.

Alhaiset palkat nostavat Baltian kannattavuutta

Vertailussa työn ja pääoman hinnat vastaavat kunkin jäsenmaan omaa hintatasoa.

Yrittäjäperheen omalle työlle ja pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo oli Suomen maitotiloilla toissa vuonna 43 500 euroa ja Virossa 35 000 euroa.

Virossa kannattavuus oli parempi alemman palkkatason ja pienemmän oman pääoman vuoksi.

Yrittäjäperheen työn palkkavaatimus on laskettu perheen tekemän työtuntimäärän ja vieraasta työstä maksetun tuntipalkan mukaan. Tuntipalkka vaihteli toissa vuonna Romanian 1,7 eurosta Tanskan 23,3 euroon.

Virossa laskelmassa käytettiin 5,6 euron palkkavaatimusta ja Suomessa 13,8 euron.

Oman pääoman korkovaatimus perustuu laskelmassa velkojen korkoprosenttiin. Se vaihteli Luxemburgin 2,4:stä Romanian 10,5 prosenttiin.

Miltä tilanne näyttäisi nykyhinnoilla?

Miten tämänhetkinen alhainen hinta on vaikuttanut kannattavuuseroihin?

Yrittäjäperheen omalle työlle ja pääomalle korvaukseksi jäävä yrittäjätulo oli Suomen maitotiloilla toissa vuonna 43 500 euroa ja Virossa 35 000 euroa. Virossa kannattavuus oli parempi alemman palkkatason ja pienemmän oman pääoman vuoksi.

Sitä ei voi sanoa suoraan, Latukka kertoo. Se pystytään kuitenkin laskemaan, miten kannattavuus muuttuu, kun 2012 laskelmaan vaihdetaan yksi tekijä: maidon silloisen tuottajahinnan tilalle alempi. MTT:n tutkija **Jukka Tauriainen** teki laskelman MT:n pyynnöstä.

Jos Suomen hinta olisi koko vuoden kymmenen prosenttia alempi kuin se alkuperäisessä laskelmassa oli, kannattavuuskerroin putoaisi 0,69:stä 0,51:een. Jos tuottajahinta olisi 25 prosenttia alempi kuin se oli, kannattavuuskerroin olisi enää 0,25.

Jos Viron tuottajahinta olisi koko vuoden ollut 25 prosenttia alempi kuin se laskelmassa oli, kannattavuuskerroin olisi 1,56:n sijaan pyöreä nolla. Laskelmassa ei ole huomioitu Viron saamaa EU-kriisitukea.

SATU LEHTONEN
www.mtt.fi/taloustohtori

Orgaanista seleeniä saa lisätä luomueläinten rehuun

Maa- ja metsätalousministeriö sallii orgaanisen seleenin lisäämisen luomukotieläinten rehuihin eläinsuojelullisin perustein, koska suomalaisilla luomueläimillä esiintyy seleeninpuutosta.

Maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** (kok.) kertoi asiasta tänään Seinäjoella valtakunnallisilla luomupäivillä.

”Ääritapauksissa eläinlääkäri voi antaa seleenilisän pistoksina naudoille, mutta myös luomutuotannossa olevien eläinten pitää saada seleeni ravinnosta”, Orpo sanoo.

Hänen mukaansa poikkeusmenettelyllä varmistetaan luomueläimille mahdollisuus terveeseen elämään ilman puutostiloja. Lisäksi edistetään luomutuotteiden kuluttajien riittävää seleenin saantia.

Orgaanisen seleenin käyttökielto on aiheuttanut ongelmia luomutiloille. Suomalainen maaperä on luonnostaan seleeniköyhää ja EU:n luomusäädökset kieltävät peltojen lannoittamisen seleenipitoisilla lannoitteilla. Sallitut luomutäydennysrehut sisältävät epäorgaanista seleeniä, joka ei imeydy elimistöön yhtä hyvin kuin orgaaninen seleeni.

Seleenin puutos saattaa johtaa esimerkiksi lihasrappeumaan, hedelmällisyyshäiriöihin ja nuorilla eläimillä äkilliseen kuolemaan akuutin sydänlihasrappeuman seurauksena.

EU:ssa on jo pitkään ollut käsittelyssä aloite orgaanisen seleenin hyväksymisestä luomueläinten rehun lisäaineena. Päätöstä asiasta odotetaan ensi kevään kuluessa.

Suomessa luomutuottajat ovat toivoneet, että luomueläinten hyvinvointi turvattaisiin kansallisella päätöksellä.

Sen käsittely on venynyt, mutta päätös tullee kevään aikana. Suomessa luomutuottajat ovat toivoneet, että luomueläinten hyvinvointi turvattaisiin kansallisella päätöksellä.

Elintarviketurvallisuusvirasto Evira tiedottaa myöhemmin orgaanisen seleenin luomukäytöstä ministeriön linjauksen mukaisesti.

MAIJA ALA-SIURUA

”Tilan kaikki pellot luomukorvaukseen”

Itä-Suomen MTK-liittojen luomuvaliokunta vaatii, että luomusitoumuksen tehneillä tiloilla myös vuoden 2004 jälkeen raivatut pellot otetaan tulevana ohjelmakautena luomukorvauksen piiriin.

Valiokunta arvostelee lannan patterointiehtoja. ”Kiristyneet ehdot vievät pohjaa pois kannattavalta luonnonmukaiselta kotieläintuotannolta sekä hankaloittavat viljelijän arkea.”

Valiokunta vaatii, että turpeen voi patterin alla korvata myös olki.

Lisäksi valiokunta on huolissaan luomukotieläintilojen seleeniongelmasta.

Orgaaninen seleeni on hyväksytty tavanomaiseen kotieläintuotantoon, mutta tällä hetkellä ei luomutuotantoon.

Hyväksymispäätöksen viipyminen on pakottanut luomutilat käyttämään epäorgaanista seleeniä. Ratkaisu on osoittautunut erittäin kalliiksi. Valiokunta vaatiikin pikaisesti myönteistä päätöstä orgaanisen seleenin käytöstä.

SATU LEHTONEN

Palkittu Saloniemen Juustola uskoo luomuun

Luomuyrittäjä **Riitta Saloniemi** kannustaa pientuottajia ja maaseudun perheyrityksiä uskomaan itseensä ja tuotteisiinsa.

Hän luottaa, että makuelämyksiä tarjoavien tuotteiden valmistajia tarvitaan, koska ”bulkkia on jo joka paikassa”.

Saloniemi tekee kuten puhuu. Hän luotsaa Laitilassa yhdessä puolisonsa **Jounin** kanssa Saloniemen Juustolaa, jonka Luomuliitto valitsi eilen vuoden luomuyritykseksi.

Valinta julkistettiin Seinäjoella valtakunnallisilla luomupäivillä.

Valikoimassa 25 juustoa

Saloniemen Juustola valmistaa 25:tä erilaista juustoa suomenkarjanlehmien ja suomenvuohien maidosta. Tilalla on kuttuja 120 ja lehmiä 20.

Juustot myydään suoraan kauppoihin, ja niitä on myynnissä pääkaupunkiseudulla ja suurissa kaupungeissa noin 40 kaupassa.

KARI SALONEN

Vuoden luomuyritykseksi valitun Saloniemen Juustolan yrittäjä Riitta Saloniemi kuvattuna luomukarjansa parissa viime vuoden huhtikuussa.

Saloniemet ovat pitäneet tilaa vuodesta 1998 ja luomussa se on ollut vuodesta 2012.

”Luomutuotannossa hankalinta on ollut oman päätöksen tekeminen”, Riitta Saloniemi kertoo.

Erityisesti juustolan kohdalla byrokratia hirvitti, kun ei ollut toista luomujuustolaa, josta kysyä neuvoja.

Lisäksi juustot tekivät kauppansa hyvin tavanomaisina ja ympäriltä varoiteltiin, ettei luomu tarjoa niille mitään lisäarvoa.

Toisin kävi. Kuluttajat ostavat ja arvostavat Saloniemen juustoja entistä enemmän nyt, kun niissä on luomuleppäkerttumerkki pakollisen EU:n luomumerkin lisäksi.

”Merkillä kerromme, että rehuja myöten kotimainen luomutuotanto on meille sydämen asia.”

Saloniemi näkee luomun tulevaisuuden valoisana mutta työntäyteisenä.

Luomuketjun moneen kertaan tunnistettu ongelma on, etteivät kysyntä ja tarjonta kohtaa. Esimerkiksi monet kaupunkilaiset perheenäidit haluaisivat ostaa luomulihaa, mutta kaupassa se on kallista.

Lihaa suoraan myyvät tilat puolestaan sijaitsevat liian kaukana kaupungeista, Saloniemi kertaa.

Hänen mielestään tuottajillakin on opettelemista, jotta ongelmia saadaan ratkottua.

Luomutuotantoa harkitsevia hän kannustaa tekemään itse laskelmat ja hankkimaan tietoa, muiden vietävissä ei pidä olla.

”Luomuun on itse uskottava. Jos et ole valmis panostamaan siihen, ei voi menestyä ja saada toimintaa kannattavaksi.”

MAIJA ALA-SIURUA

Luomuviljely kiinnostaa nuoria amerikkalaisviljelijöitä

Yhdysvaltain maatalousministeriön kyselytutkimuksen mukaan luomutuottajat ovat muita useammin suoramyyjiä ja bioenergian tuottajia. He ovat myös muita viljelijöitä nuorempia.

Vain 16 prosenttia kaikista Yhdysvaltain maataloustuottajista on alle 45-vuotiaita, mutta luomutuottajista heitä on 25 prosenttia.

Tänä vuonna tehdyn tutkimuksen mukaan luomutuotteiden kokonaismyynti tiloilta on kasvanut Yhdysvalloissa 83 prosenttia vuodesta 2007. Suoramyynnin osuus on luomutiloilla 42 prosenttia tuotannosta, kun perinteisillä tiloilla se on 7 prosenttia.

Suoramyynnin osuus on luomutiloilla 42 prosenttia tuotannosta.

Luomutilat käyttävät myös muita myyntikanavia: 30 prosenttia myy tuotteensa suoraan vähittäiskauppiaille, ja 16 prosenttia jalostaa tuotteita myyntiin.

Lähes 90 prosenttia luomutiloista myy viljelytuotteita ja vajaa 50 prosenttia karjataloustuotteita.
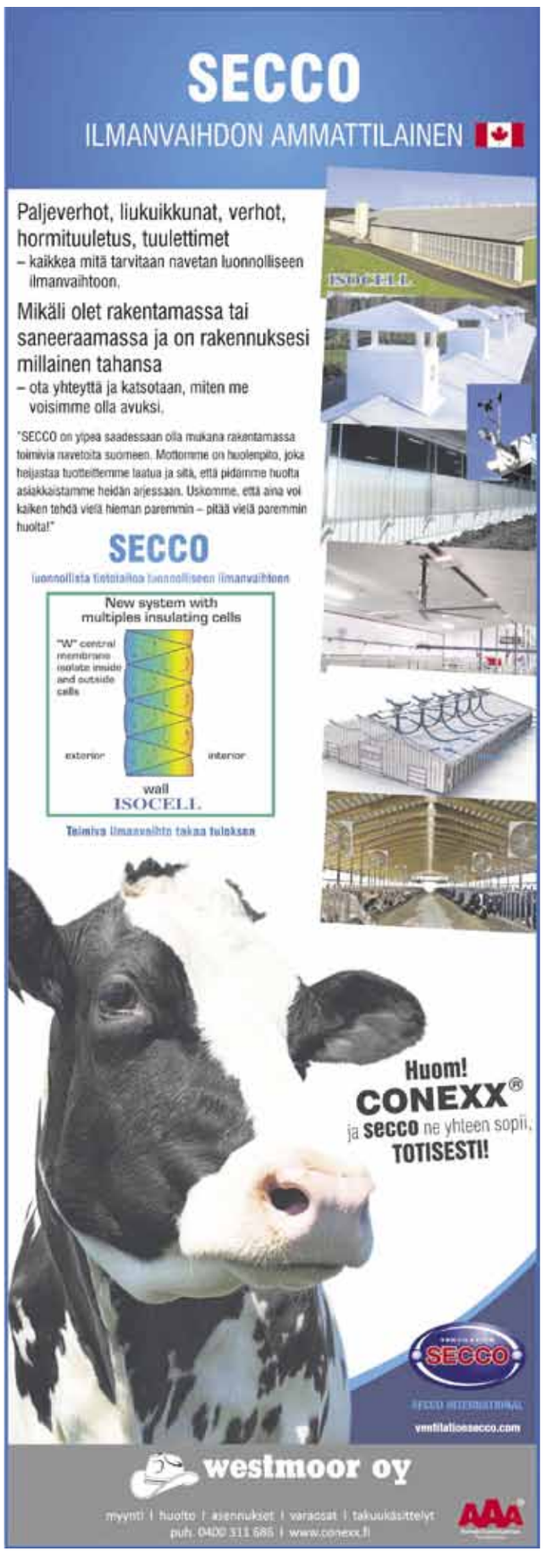
MIKE WILSON